est & æternum quicquid in se continet Deus, consequens est, ut nullam utilitatem ex omnibus creaturis capere possit, cum illæ contingentes sint, & temporariæ. Et hæc est una & non infima causa, propter quam veteris legis sacrificia rejecit Deus, ne forte in hunc errorem homines inducerentur, ut putarent Deum hujusmodi animalibus, quæ sacrificabantur, indigere, cum viderent illum talia à nobis exigere. Hoc enim in (*Psal.* 49.) ipsemet aperuit, in quo veteris legis sacrificia spernens, ait: *Non accipiam de domo tua vitulos, neque de gregibus tuis hircos. Quoniam meæ sunt omnes feræ sylvarum, jumenta in montibus, & boves. Cognovi omnia volatilia cæli, & pulchritudo agri mecum est. Si esuriero, non dicam tibi.* Ac si aperte diceret: Si aliqua re indigerem (indigentiam siquidem hic appellavit esuriem) tu indigentiam talem supplere non posses. Ut autem ostenderet se nullo egere, subjunxit: *Meus est enim orbis terræ, & plenitudo ejus. Numquid manducabo carnes taurorum, aut sanguinem hircorum porabo.?* Vides qualiter sacrificia illa spernit Deus, tamquam quæ in nullam sui utilitatem cedere poterant? Sed neque homini ad illius animæ salutem ullo pacto proficiebant: quoniam nec peccatum expiabant, nec gratiam, nisi bono offerentis affectu interveniente, promereri poterant. Sacrificia non posse mederi peccatis, testatur beatus Paulus in ea, quæ est ad Hebræos, epistola (*cap.* 10.) dicens: *Impossibile est enim sanguine taurorum & hircorum auferri peccata.* Ideo ingrediens mundum dicit: (*Psal.* 39.) *Hostiam & oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi. Holocaustomata & pro peccato non tibi placuerunt. Tunc dixi, ecce venio.* Non est certe possibile sanguinem taurorum aut hircorum aut cæterorum animalium aliquid efficere in anima peccatoris ad peccatorum abolitionem: quoniam fieri nequit, ut res corporea, qualis est sanguis taurorum & hircorum, in anima hominis, quæ spiritus est, reali (ut ita loquar) operatione aliquid efficere possit. Esto, etiam sanguis in animam aliquid posit operari, non tamen eo usque pertinget, ut peccatum delere possit. Nam cum peccatum (juxta omnium fere Theologorum sententiam) nihil aliud sit post elapsum peccati actum, præter obligationem ad mortem æternam subeundam, consequens est, ut is merito peccatum delere dicatur, qui ab hujusmodi mortis sententia liberaverit peccatorem. Nullus autem peccatorem ab hac mortis sententia eripere potest, nisi qui sententiam semel latam infringere potest, aut is, qui præcibus suis judicem ad misericordiam flectere valeat, aut qui Deo propter peccati offensam potest satisfacere. At cum nihil horum sanguis animalium præstare possit, sit, ut neque peccatum delere, aut expiare valeat. Nam horum primum, soli Deo convenire potest: quoniam cum ille superiorem nesciat, non est qui sententiam ab eo latam infringere valeat. Sicut enim ille solus damnare potest ad mortem, ita solus potest revocare ad vitam. (*Deuter.* 13.) *Ille solus est qui occidit, solus qui vivere facit.* Alterum, solus Christus homo efficere potest: quoniam cum hic solus Dei amicus ex hominibus inventus fuerit, solus ex hominibus in quo sibi bene complacuit: (*Matth.* 17.) solus etiam hic pro aliis intercedere potuit. *Solus hic est, quem* (ut ait Palus *Rom.* 5.) *proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius.* Aliud etiam, videlicet pro culpa satisfacere, sanguinis animalium præstare non potuit: quoniam cum hic minimæ sit virtutis, pro tanto debito satisfacere non valebat. Nam debitum ex culpa lethali contractum, infinitum hac ratione esse constat, quod pœnæ æternæ est deputatus, qui lethaliter peccat. Fieri ergo non poterat, ut sanguis animalium pro debito infinito satisfaceret. Propter quod Deus irridens Judæos, qui peccantes putabant se hujusmodi sacrificiis mundari, ait: (*Hiere.* 11.) *Numquid carnes sanctæ auferent à te malitias tuas in quibus gloriaris es?* Veteris ergo legis sacrificia peccata delere non poterant, neque animas justificare. Quod autem Paulus de iis loquens (*Galat.* 3.) ait: *Qui fecerit eas, vivet in eis*; non de spirituali vita intelligendum est, quasi per illa sacrificia acquireretur gratia, quæ vita est animæ, sed de corporali vita est intelligendum, ita, ut is, qui juxta legis cæremonias sacrificabat, corporis vitam habuisse dicatur: quoniam mortem evadebat, quam qui non sacrificabat, subire ex lege tenebatur. Alioqui si data esset lex quæ posset vivificare, ex lege esset justitia. Si enim lex quæ per Moysen data est, posset homines ab interna morte, quam propter primorum parentum peccatum & suum incurrerant, liberare, tunc sine dubio, veram justitiam lex ipsa posset conferre, per quam homines regno cœlorum efficerentur idonei. At si ex lege esset justitia (ut optime beatus Paulus argumentatur *Galat.* 2.) *Christus gratis mortuus esset*, hoc est, sine ulla causa & absque ulla utilitate, cum sine morte Christi lex justificare potuisset. Sed nullus est tam impudens, ut asserat Christum frustra esse mortuum; fateatur ergo necesse est, legem non potuisse homines justificare. Et quia sacrificia illa inutilia erant, quippe quæ nec homines justificare, nec peccatum expiare valebant, ideo filius Dei homo factus, pro nobis sacrificium in ara crucis fieri dignatus est. Et hoc est, quod Paulus supra ex libro Psalmorum sub Christi nomine dictum, interpretatus est. *Holocaustomata & pro peccato non tibi placuerunt. Tunc dixi. Ecce venio.* Quia enim videratilla veteris legis sacrificia Deo non esse placita, nec Deum illis sacrificiis posse placari, seipsum in corpore assumpto obtulit, ut inde sacrificium fieret, quo Deum facilius placare posset. Et ut hoc insigne & illustre sacrificium prænuntiarent & figurarent, data sunt illa veteris legis sacrificia. Nam illa sacrificia figuræ, & umbræ, & quasi quædam hujus sacrificii promissiones erant. Omnia enim animalia, quorum sanguine emundationes fiebant, Christi figuram gesserunt, cujus sanguine omnes mundati sumus ab omnibus peccatis nostris. E quibus (ut reliqua omnia præteream) unum solum in exemplum adducam, quod Christi figuram cæteris omnibus multo clarius expressit. Vacca scilicet, quæ comburebatur, ut ex ea sacrificium fieret, quo purificaretur is, qui aliqua legis immunditia inquinatus fuisset. *Præcipe* (inquit *Num.* 19.) *filiis Israel, ut adducant ad te vaccam rufam ætatis integræ, in qua nulla sit macula, nec portaverit jugum: tradetisque eam Eleazaro Sacerdoti, qui eductam extra castra, immolabit in conspectu omnium, & tingens digitum in sanguine ejus, asperget contra fores tabernaculi septem vicibus, comburetque eam cunctis videntibus, tam pelle & carnibus ejus, quam sanguine & fimo flammæ traditis. Lignum quoque cedrinum & hissopum coccumque bis tinctum Sacerdos mittet in flammam quæ vaccam vorat.* Hæc in lege veteri fiebant ad emundationem carnis, & figurant ea, quæ in lege gratiæ, sanguis Christi in animabus fidelium operatur. Vacca hæc, humanitatem Christi significat, quæ merito sexu fœmineo vacca & non bos nominatur, propter ejus fragilitatem & infirmitatem: quoniam juxta hanc (ut ait Paulus) *Christus mortuus est.* Ruffa dicitur: *propter colorem, quo infecta fuit caro ipsius, sanguine suo tincta.* Ætatis integræ esse præcipitur, & Christus triginta trium annorum vel paullo amplius erat quando affixus fuit cruci. Hæc Christi humanitas nullam habuit maculam iniquitatis, neque ullum portavit peccati jugum. Vacca illa tunc immolanda extra castra duci jubebatur, & Christum crucifigendum eduxerunt extra portas civitatis Hierosolymæ. In quem locum ipse lubens exivit, ut nos à conversatione mundi quasi à civitate secum abduceret. Ibidem vaccam immolabant in conspectu omnium, & Christum in oculis solis hujus crucifixerunt, videntibus omnibus. Nam crucifixus fuit in meridie, & die solemni, videlicet paschæ, quo mors illius celebrior esset, & à pluribus conspici posset. Eleazar Sacerdos, qui tingens sanguine vaccæ digitum, aspergit septies contra fores tabernaculi, veros novi testamenti Sacerdotes designat, qui Christi passi vestigia sequentes, illusque passionem imitari cupientes, alios de vera fide instruunt, ut Dei filium vere pro nobis in cruce passum fuisse firmiter credant. Nam si tabernaculum figurat Ecclesiam hanc militantem, fores tabernaculi fidem merito significabunt, per quam in Ecclesiam intramus. Quod autem septies aspergi jubetur, septiformis spiritus gratia denotatur, qua fidem recipienti promittitur. *Qui credit in me* (inquit veritas *Joan.* 3.) *flumina de ejus ventre fluent.* Ut autem nobis dubitare non liceret de quibus fluminibus fuisset locutus, continuo post Joannes Evangelista interpretatus est, dicens: *Hoc autem dixit de spiritu quem accepturi erant credentes in eum.* Sed hæc vacca immolata, ut cunctis videntibus comburatur, præcipitur, nec solum caro ipsius & pellis, sed sanguis illius & fimus flammæ tradi jubetur. Quibus verbis admonemur, ut omnia, quæ de hujus vaccæ immolatione dicta sunt, ad spiritualem intelligentiam referamus, ut profectum aliquem inde capere possimus. Quod enim crematur, consumitur, & in ignem vertitur. Cremari ergo hæc omnia jubentur, quia consumpto litteræ cortice, qui nullius ferme est valoris, ad spiritualem intelligentiam illa omnia convertere debemus. Ignis enim Spiritum Sanctum designat, quapropter littera tunc cremari igne dicetur, quoniam juxta spiritualem intellectum declaratur. Pellis exteriorem Christi conversationem significat, sanguis, interiorem. Fimus passiones & ignominias illius denotat: quod videlicet esurivit, sitivit, lassatus est, vagivit, flevit, quod opprobium hominum & abjectio plebis factus est. Hæc omnia per fimum abjectissimum merito significari possunt. Sed hæc omnia, igne cremari jubentur, quia hæc omnia, quæ Christus in suo corpore gessit, per latentem in eo divinitatis spiritum fuisse disposita, credere tenemur. Nihil enim fuit in Christo tam abjectum & contemptibile, quod si spiritualiter intelligatur, non sit excelsum & gloriosum. In flammam, quæ vaccam vorabat, mitti jubentur hyssopus, lignum cedrinum, & coccus bis tinctus. Hyssopus interiora corporis purificans, fidem denotat, quæ (juxta beati Petri testimonium *Act.* 15.) *corda purificare novit.* Lignum cedrinum, quod in altum se tollit, significat spem, quæ ad sola cœlestia erigenda est. Coccus bis tinctus, ignea charitas est quæ duplici amore, Dei scilicet & proximi, tingitur. Hyssopum in vaccæ sacrificia mittit, qui Deum pro nobis fuisse passum firmiter credit. Lignum cedrinum mittit, qui in solo dominicæ passionis merito, omnem suam spem collocat. Coccum bis tinctum apponit, qui propter tam immensum beneficium, Deum (ut decet) amat, & proximos suos diligit, etiam inimicos: Christum imitatus, qui pro nobis inimicis mori dignatus est. Hujus vaccæ immolatæ cineres miscebantur aqua, quæ dicebatur aqua expiationis, quia per illius aquæ asperſionem, purificabatur qui immundus erat. Et Christo mortuo, ex ejus latere fluxit aqua, quæ gratiam sacramentorum designat, per

quam omne peccatum expiatur. Hoc igitur verum fuit sacrificium, Christi scilicet, innocentis passio. Nam hoc, Deo maxime placuit, hoc Deus placatus est. Hoc nostra peccata delevit, hoc nos justificavit. Hoc sacrificium Christus Deo patri pro nobis offerre dignatus est, quia vidit omnia veteris legis sacrificia esse prorsus inutilia, quippe quæ spirituali hominum salui nulla ex parte prodesse valebant. Quod si illa hominis peccato mederi potuissent, mors Christi non fuisset necessaria, quo fieret, ut (quemadmodum Paulus colligit) *Christus frustra & sine causa mortuus censeretur.* Non enim fuisset opus Christum mori, si lex hominem peccato mortuum suscitare potuisset. Si baculus Helisæi (4. *Reg.* 4.) potuisset contactu suo filium viduæ defunctum suscitare, ipse Helisæus non venisset. Quia vero puer Helisæi missus cum baculo non valuit defunctum puerum suscitare, ipse Helisæus venire dignatus est, seque super mortuum sternens, arque ad illius membra se colligens, huc illucque deambulans, & in ore mortui aspirans, illum ad redivivam lucem protinus animavit. Puer mortuus, humani generis in morte peccati jacentis, figuram gerit. Puer cum baculo sequitur, quia Christus post Moysen & legem venit. Sed puer cum baculo suscitare mortuum non valuit: quia (juxta Pauli sententiam *Hebr.* 10.) lex ad perfectum neminem perduxit. Helisæus autem postea veniens suscitavit puerum, quia Christus in fine legis incarnatus apparens, humanum genus ab æterna morte suscitavit. Non venisset Helisæus, si illius baculus puerum suscitare valuisset, nec venisset etiam Christus, si lex vivificare, aut peccata delere potuisset. Christi ergo incarnatio & passio, veteris legis sacrificia inutilia fuisse convincunt. Et ob hanc causam, vero sacrificio præsito, fuerunt merito reprobata. Quoniam cum omnia illa nil aliud essent quam umbræ quædam & promissiones futuri sacrificii, necessarium fuit, ut succedente luce, umbræ decederent, & promissionis obligatio cessaret. Qui enim aliquid promittit, semper promissionis obligatione constringitur, donec satis promissioni fecerit; cum autem quod promiserat dederit, nulla est jam illius promissio. Nam & verba mutat, quibus loqui consueverat: quoniam non dicit, dabo, quod antea se daturum dicebat, sed dicit, dedi. Ad hunc modum, illa veteris legis sacrificia tamquam verba promissiva ablata sunt, quia exhibita est veritas promissa, idest, sacrificium Christi, quod per ea promittebatur. Et hæc est causa, propter quam cum illa Deus prius jusserit, postea prohibuerit. Ex his prosternuntur Ebion & Cherintus, qui homines ad veteris legis cœremonias & sacrificia cogere volebant, dicentes legem Moysi non esse Christi morte abrogatam, sed potius confirmatam. Hos enim nunc spiritu prophetico redarguit David, quum asserit Deum illis sacrificiis non delectari. *Quoniam si voluisses* (inquit) *sacrificium, dedissem utique; holocaustis non delectaberis.* Verum hic percontari liber, si illa veteris legis sacrificia inutilia erant, cur Deus ea præcepit? Si nec peccata delere, nec animam justificare, nec Deum placare poterant, cur illa sibi immolari jussit? Numquid gratis & sine causa id fecit? Absit, ut Deum sine causa aliquid fecisse dicamus, quem omnia maximo cum judicio disponere & regere scimus. Duplici ex causa Deum illa sacrificia mandasse, sanctorum auctoritas tradit. Una, ut Judæos ab idololatria, ad quam proni erant, quam & in Ægypto didicerant, avocaret. Videns enim Deus illos ad sacrificia pronos, ne illa idolis offerrent, quemadmodum gentes facere videbant, Deus pientissimus illis se attemperare voluit, & præcepit, ut sacrificia illi offerrent. Et

hanc

est Christus Salvator noster, de quo Paulus ait: (1. *Corinth.* 3.) *Fundamentum aliud nemo ponere potest, præter id quod positum est, qui est Christus Jesus.* Sanguinem significare appetitum, jam alias me dixisse nemini: quoniam sicut vita carnis in sanguine est, sic vita animæ in appetitu. Si carnali appetitu regitur, vita illius carnalis erit, si autem appetitu ducitur spirituali, vita illius etiam spiritualis erit. Sanguis ergo, qui rupto vulnere à corpore ad fundamentum decurrere jubetur, significat, quod appetitus & amor noster, qui per pœnitentiam á carnalibus recedit, in Christum transire debet, ut deinceps cum Paulo dicere valeat. (*Galat.* 2.) *Vivo ego, jam non ego, vivit vero in me Christus.* Jubet deinde lex, ut vesiculam gutturis, & plumas Sacerdos projiciat ad orientalem plagam, in loco, in quo cineres effundi solent. Cum in gutture verba formentur, quid gutturis vesicula significabit, nisi tumorem, qui de eloquentiæ pompa oriri solet? Plumæ, quæ avem in altum sublevant, & quibus avis in aere suspenditur (quantum ego capio) omnem superbiæ occasionem, ex qua ipsa superbia fovetur, & nutritur, significant. Plumæ, sunt divitiæ, quoniam hæ plurimum superbiæ favent. Plumæ, sunt scientiæ omnes, quoniam scientia inflat. (1. *Corinth.* 2.) Plumæ, sunt omnes corporis dotes, & gratiæ, prout sunt pulchritudo, robur, agilitas, & aliæ id genus, quæ non modicam superbiæ materiam ministrare solent. Sed hæ plumæ simul cum vesicula projici jubentur, quia non solum ipse superbiæ tumor est abjiciendus, sed omnis etiam superbiæ occasio rejicienda. Sed quod ad orientalem plagam in loco, in quo cineres effundi solent, plumæ projici jubentur, non vacat mysterio: quoniam in eo facto totius superbiæ & elationis antidotum nobis insinuatur. Nam in illis duobus, duo totius nostræ vitæ fines significantur, nativitas scilicet, & mors. Orientalis plaga, nativitas est hominis, á qua, vita humana ortum habet & initium. Locus, in quo cineres effundi solent, sepulturam denotat. Nam si corpus mortuum cinis dicitur, locus, in quo hujusmodi cinis recondi solet, sepultura merito dicetur. Vesiculam ergo gutturis & plumas projicere ad orientalem plagam in loco, in quo cineres effundi solent, est nativitatem nostram, & sepulturam considerare, ut omnem superbiæ tumorem á nobis excludere valeamus. Nihil enim æque juvat ad superbiam reprimendum, quam si consideret quisque suæ nativitatis & mortis conditionem, qualis videlicet fuit cum natus est, qualis etiam post mortem futurus sit. Nullus est qui de eloquentia gloriari audeat, si consideraverit se eloquium natum, nec verba proferre scientem. Nullus de scientia aliqua inflabitur, si consideret se cum natus fuit, adeo fuisse ignorantem, ut bruto fuerit simillimus. Quis de dotibus corporis gloriabitur, si diem mortis & sepulturæ ob oculos suos semper constituere voluerit? Ibi enim talis non erit, qualem modo se esse inaniter gloriatur. Ibi enim jacebit corpus deforme, absque ulla pulchritudine, absque robore, sine agilitate, sine ullla denique corporis dignitate, ut intelligat superbus, non á suo corpore, sed aliunde mutuata fuisse illa, de quibus tam vane gloriabatur. Nullus est etiam (ut æstimo) adeo demens, qui si bene suam nativitatem & sepulturam consideraverit, de divitiis suis superbiat. Nihil enim in hunc mundum intulimus, haud dubie nihil inde auferemus. Vesiculam ergo & plumas projicit ad orientalem plagam, in loco, in quo cineres effundi solent, quia nativitatis suæ & mortis conditionem bene considerans, omnem superbiæ tumorem à se abjicit. His itaque omnibus peractis, oblatio est & holocaustum suavissimi odoris Domino: quoniam nihil æque fragat Deo in odorem suavitatis, quam si peccator male actorum pœnitens, cor suum, quod ante dæmoni & mundo & carni dederat, illis omnibus relictis, Deo totum offerat. Merito ergo David ait: *Sacrificium Deo, spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.* Tu ergo, qui Deum totis peccatis te offendisse agnoscis, si illum placare optas, noli quærere sacrificiorum multitudinem, cum apud te habeas, quo illum placare possis. Offert illi cor tuum, facies ex illo holocaustum, si illud totum in igne divini amoris consumpseris. Offert illi intellectum tuum, qui semper Deum & ejus bonitatem cogiter. Offert memoriam, ut illa, in beneficiorum Dei recordatione, tota expendatur. Offert illi voluntatem, ut illum toto corde diligas. Cum te peccasse memineris, omnem à te rejiciens lætitiam, planges & gemes, ut turtur. Curam carnis non facies in desideriis suis. Omnes plumas, hoc est, omnem superbiæ elationem, omnemque illius occasionem à te abjicias. Ut autem hoc facilius præstare possis, considerabis nativitatis tuæ & mortis conditionem, ita, ut qualis natus fis, qualisque post mortem futurus, semper memineris. Nam & hoc plurimum juvat ad omnem superbiæ tumorem reprimendum. Hoc sacrificio placabis sic Deum, ut omnia facile tibi condonet peccata, & gratiam tribuat, qua gloriam denique assequi possis sempiternam, per merita Jesu Christi Domini nostri, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivit & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XXIV.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion, ut ædificentur muri Hierusalem.

QUI nimium anxie rem aliquam desiderat, nihil intentatum relinquit, ut illam assequatur. Si illam á quovis alio petere est necesse, & suo nomine impetrare non sperat, nomine aliorum, quos amicissimos esse credit, petere satagit, confidens, quod illius animum facile amicorum merita flectere poterunt, ut suis petitionibus annuat. Sic enim nunc Davidem fecisse censeo. Hic enim eum misericordiam á Deo sibi dari optaret, prius illam suo nomine petiit, dicens: *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.* Merita sua, quibus Deum ut id faceret, persuadere posset, obtulit, dicens: *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.* Sua peccata, quæ etiam occulta esse credebat, prodere non erubuit: quo clarior & illustrior Dei justitia omnibus videretur, & Deus victor evaderet, cum illum ad judicium quis vocare voluisset. Nam his meritis (si merita dici possunt) Deus ad misericordiam flecti solet. Verum quoniam suis meritis non usque adeo fidit, ut illis intercedentibus misericordiam quam optat, se posse assequi credat, nomine illius supernæ civitatis Hierusalem, quam Deo gratissimam & perpetuo amicitiæ fœdere junctam esse optime novit, nunc misericordiam petit, dicens: *Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion, ut ædificentur muri Hierusalem.* Ac si diceret: Nisi tu cum hac inferiore & militante Ecclesia, quæ per Sion significata est, benigne egeris, muri illius supernæ Hierusalem, qui olim corruerunt, reædificari non poterunt. Lapides, qui ad illorum ædificationem sunt necessarii, ex hac inferiori Ecclesia, tamquam ex quadam lapidicina, sunt defumendi. At lapides omnes, qui in hac Sion reperiri possunt, ad tam magnificum ædificium, qualę est in illa superna Hierusalem, quæ ma-

mater est nostra, judicabuntur indigni, nisi tu benigne cum illis egeris, illos tua benignissima misericordia dignos faciens, qui tam magnifico ædificio congruant. Ut igitur muri alii, quos olim corruisse non dubito, reædificentur, te benigne agere cum peccatoribus oportet. Sed ut hæc clarius innotescant, oportet, ut ostendamus structuram illius supernæ civitatis Hierusalem, deinde ruinam murorum, postea illorum reædificationem, & unde sint reædificandi, demum ostendere oportebit, quantum sit Dei misericordia ad hujusmodi reædificationem faciendam necessaria. Quod autem illa cœlestis patria, nomine Hierusalem significetur, testatur Paulus, (*Galat.* 4.) qui de illa ita ait: *Illa autem quæ sursum est Hierusalem, libera est, quæ est mater nostra.* Libera quidem, quia nulli malitiæ aut corruptioni subjicitur. Et ipsa nominis interpretatio illi supremæ habitationi aptissime convenit. Nam Hierusalem, visio pacis interpretatur, & illa cœlestis patria, tanta pace fruitur, ut omne bellum nesciat: quoniam nullus est ibi hostis, qui beatos invadere possit. De structura ergo civitatis illius loquentes, eas solas civitatis partes explicabimus, quas beatus Joannes in Apocalypsi de illa loquens, explicuit. Nam quod ille fabricuit, quis erit tam temerarius, ut ad illud exprimendum, se idoneum esse censeat? De illa cœlesti Hierusalem beatus Joannes loquens, ait, (*Apoc.* 21.) totam illam esse aurum mundum simile vitro mundo. Magnifica quidem materia, qualem regia illa civitas requirebat. Sed id advertendum est, quod ad majorem materiæ commendationem, aurum illud, ex quo civitatem constructam esse dixit, non qualemcumque esse ait, sed aurum mundum, & simile vitro, ut claritatem simul & perspicuitatem illius supernæ civitatis ostenderet. In auro enim, claritas denotatur, in vitro, perspicuitas. Nam aurum cætera omnia metalla excellit in fulgore & valore. Ob quam causam auri nomine, charitas significatur sæpe in sacris litteris: quoniam hæc (juxta Pauli sententiam 1. *Corinth.* 13.) reliquas omnes superat virtutes. Sic enim accepit beatus Joannes, cum in eadem Apocalypsi (*cap.* 3.) Angelo Laodiciæ, qui se divitem & nullius egentem jactabat, ait: *Suadeo tibi emere à me aurum ignitum, probatum, ut locuples sias.* Nam charitate sola locupletamur, & hanc precibus & gemitibus, & vitæ melioris proposito á Deo emit peccator: quoniam præter hæc nihil ab illo requirit clementissimus Deus, qui bonorum nostrorum non indiget. Superna ergo Hierusalem aurum dicitur, quia tota illa in vera charitate, Dei videlicet & proximi dilectione occupatur. Sed non qualecumque aurum esse dicitur, sed aurum mundum, quia charitas, quæ in illa beata civitate habetur, ab omni peccatorum sorde est repurgata, nihil de hac terrestri conversatione habens admixtum. Quà in re offendit beatus Joannes, quantum illa cœlestis & victrix Hierusalem, hanc terrestrem & militantem excedat. Quoniam & si hæc inferior & militans Ecclesia aurum sit, non tamen plene purgatum, quia justi, qui in ea sunt, quamliber charitate ferveant (Christum & ejus matrem cum de peccatis mentionem facero, Augustinum imitatus, semper excipio) omnes se peccatum habere fatentur. Et si hoc negarent, seducerent seipsos (ut ait beatus Joannes 1. 1.), & veritas in illis non esset. Charitas enim, quæ in hac vita habetur, semper habet quamdam peccatorum venialium scoriam admixtam. Et si hæc deesset, quod raro, aut forte nunquam contingit, illa carnis molestia, quæ semper spiritui repugnat, illum semper ad malum solicitans, ne dicam, impellens, facit ut charitas, qua Deum justus in hac vita diligit, non sit adeo ut oportebat perfecta, non sit plene purgata ab amore hujus terrestris habitationis: quoniam quamdiu anima est corpori conjuncta, oportet ut aliqualem illius curam habeat, quo fit, ut quamdiu intra mortale hoc corpus vixerit, Deum toto corde diligere non possit. At charitas, quam habent cives illius supernæ Hierusalem, nullam admittit peccatorum scoriam, nullam carnis aut alicujus alterius rei terrestris sustinet curam; ob quam causam beati, qui illam charitatem possident, toto corde, & toto affectu diligunt Deum, in illum tota mente feruntur. Bene ergo dicitur de illa civitate, quod ipsa sit aurum mundum, quia tota illa civitas est clara, micante auro. Sed quod aurum illud vitro simile esse perhibetur, huc tendit, ut innuat, in illa beata civitate omnium corda esse sibi invicem manifesta. Vitri enim natura hoc habet, ut oculis objectum, nihil aut parum impediat, quo minus oculi videant ea quæ post vitrum collocata sunt. Est enim vitrum perspicuum, & ob hanc causam quidquid intra vitrum continetur, latere non potest, sed patet oculis intuentium. In aliis autem metallis si quid in illis continetur, sic abscondit, ut minime videatur. Charitas, quæ in hac vita possidetur, aurum est, sed simile vitro non est: quoniam justi, qui illam habent, corda sua vicissim intueri non possunt. Charitas cujuslibet in hac vita existentis, sic omnes latet, ut nemini pateat. Sicut enim nemo de seipso scit, an odio, vel amore dignus sit, ita nec de quovis alio. Quamdiu anima nostra hoc tenebroso & corruptibili tabernaculo includitur, aliorum aut cogitationes, aut affectus intueri non possumus. De hoc tempore locutus est Paulus, cum ait: (1. *Corinth.* 2.) *Quis scit hominum quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis qui in ipso est?* Hæc ergo civitas inferior quamvis aurum sit, non tamen simile vitro: quoniam justi, qui in ea vivunt, & si charitate fulgeant, sua tamen corda mutuo videre non valent. At superna illa & beata civitas aurum mundum dicitur simile vitro mundo: quoniam beati omnes, qui in illa perenniter vivunt, maximo charitatis splendore fulgent, & suorum cordium claritatem æternis inspiciunt. Ibi enim cujuslibet animus sic patebit alteri, ut illum corporis moles ab aliorum oculis abscondere non possit. Et (ut verbis beati Gregorii in moralibus utar) sic unusquisque tunc erit conspicabilis alteri, sicut non esse non potest conspicabilis sibi. Et ob hanc causam, civitas illa similis vitro esse dicitur, quia beatorum corda ad instar vitri perspicua esse creduntur. Civitas ergo illa, in qua omnes sancti tanta claritate fulgent, tanta perspicuitate translucent, quæ sua singulis corda manifestat, ex auro facta esse dicitur simili vitro mundo, ut in auro illius claritas, in vitro perspicuitas designetur. Magnifica quidem materia, sed materiam superat opus. Civitas in quadro posita est: (*Apoc.* 21.) quoniam longitudo, & altitudo, & latitudo æqualia sunt. Latitudo pertinet ad charitatem, de cujus latitudine Propheta loquens ait: (*Psal.* 118.) *Latum mandatum tuum nimis.* Et iterum. (*Psal.* 30.) *Statuisti in loco spatioso pedes meos.* Pedes nostros in loco spatioso statuit, cum nobis amicos & inimicos diligere præcepit. In loco angusto pedes suos statuerant qui dicebant: (*Matth.* 5.) *Diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum.* Latum nimis est mandatum, quod á suo ambitu neminem excludit, neque etiam inimicum. Latum nimis est mandatum, quod ad omnium, etiam inimicorum dilectionem se extendit. Altitudo pertinet ad contemplationem, propter quod Propheta de illo, qui Deum scrutari nititur, & non valet, loquens, ait: (*Psal.* 63.) *Accedet homo ad cor altum, & exaltabitur Deus.* Tunc enim homo ad

hanc ipsam causam Deus expressit, qui postquam totum sacrificiorum ordinem præscripserat, subjunxit. (*Levit.* 17.) *Et nequaquam ultra immolabunt hostias suas dæmoniis, cum quibus fornicati sunt.* Quibus verbis causam cur ea sacrificia Deo offerre præceperit, aperuit, ut videlicet in illa occupati Judæi, ab omni idololatriæ sacrificio seipsos abstinerent. Bene autem fornicationis nomine idololatriam appellavit, quia cum animas nostras Deus sibi in sponsas assumpserit, fornicari merito dicetur, quisquis alium quam Deum adoraverit. Altera causa cur Deus hæc sacrificia præcepit, est, ut de carnalibus victimis, quasi per typum & imaginem ad spirituales hostias transiremus. Hanc igitur Deus nobis occupationem dedit, ut videlicet investigaremus, quid sub illis sacrificiorum involucris lateret, quis spiritus illa corpora animaret. Quia enim carnales sumus, voluit Deus hujusmodi carnalibus oblectamentis, ad agnitionem spiritus mentes nostras allicere. Et propter has causas, lex vetus bona dicitur, & sancta, quamvis nec justificare hominem poterat, nec hominum peccata expiare. Quia enim homines ad sanctitatem velut pædagogus ducebat, quamvis sanctificare non poterat, sanctam illam fuisse beatus Paulus censet. Nos ergo, qui veteris legis sacrificia sub cortice litteræ prætiosam medullam continere non dubitamus, illam perscrutari studeamus. Litteram dimittamus, quoniam littera occidit: spiritum quæramus, quoniam spiritus est qui vivificat. (2. *Corinth.* 3.) Sacrificia illa tamquam inutilia rejiciamus, quia illa nihil animæ nostræ prodesse possunt. Verum sacrificium, videlicet Christum crucifixum quæramus: quoniam hoc est quod vere Deum placare potest. Hoc est, per sanguinem crucis suæ pacificavit sive quæ in cœlis, sive quæ in terris sunt. Hoc est, quo peccata nostra, quæ in ungue adamantino scripta erant, deleta sunt. Hoc est, quo solos nos justos fecit. Hoc est, quo nobis omnibus gratiam promeruit. Hoc est, quo nobis paradysi portam, quam peccatum clauserat, aperuit. Per hujus denique merita, nos omnes speramus æternam assequi beatitudinem. Quam nobis præstare dignetur ipsemet, qui cum patre & Spiritu Sancto vivit & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XXIII.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

OMnibus veteris legis sacrificiis tamquam inutilibus rejectis, ne quis de Deo male sentiret, illum durum, intractabilem, & morosum censens, quod nec sacrificiis placari possit, nec ullis muneribus flecti, nunc quod sit Deo acceptabile sacrificium, exprimit dicens: *Sacrificium Deo, spiritus contribulatus.* Ad eumdem modum cum Deus per Esaiam Prophetam abnuisset sacrificia, & holocausta, & oblationes, adhuc etiam & neomenias, & sabbata, & Kalendas, & solemnitates, & reliquam consequentem his observationem, continuo subjecit, pandens quæ essent salutaria & illi accepta sacrificia. *Lavamini*, inquit, (*Esai.* 1.) *mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Quiescite agere perverse, discite benefacere. Quærite judicium, subvenite oppresso, judicate pupillo, defendite viduam.* Quibus explicatis, illorum utilitatem illico expressit, sic inquiens: *Si fuerint peccata vestra sicut coccinum, quasi nix dealbabuntur. Et si fuerint rubra sicut vermiculus, velut lana alba erunt.* Si enim irascens, ut cæci Judæi putant, hæc Judæorum sacrificia Deus rejecisset, tamquam qui indigni essent consequi misericordiam ejus, non utique eisdem ipsis suaderet, per quæ salvari possent. Sed quoniam Deus illorum miseratus hæc fecit, & inutilia sacrificia abnuit, & quæ essent utilia ostendit, dicens: *Sacrificium Deo spiritus contribulatus.* Hoc est Deo acceptabile sacrificium, cum totum nostrum spiritum, intellectum videlicet, memoriam, & voluntatem illi offerimus. Intellectum illi sacrificat, qui illum cogitat, illius mysteria scrutatur. Memoriam Deo offert, qui sic beneficiorum illius recordatur, ut nullo temporum volumine ingrata subrepat oblivio. Voluntatem Deo sacrat, qui Deo totos tribuit affectus, ut illum toto corde, tota mente, tota anima diligat. Hoc sacrificium eo veteris legis sacrificia superat, quod cum in se sit nobilissimum, multo facilius á quoliber offerri potest, & Deum melius placare valet. In hujus sacrificii electione, Deus suam benignitatem & misericordiam multum commendasse videtur, cum illi tale placuit eligere sacrificium, quod nemo præstare non possit. Nam multi adeo inopes sunt, ut nec vitulum, nec arietem, nec turtures, aut columbas, quæ pauperum hostia sunt, offerre valeant. Et propter hanc causam in lege evangelica, quæ plena est pietatis & misericordiæ, nihil horum à nobis exegit Deus. In omni autem lege cor nostrum à nobis petivit, dicens: (*Prov.* 23.) *Fili præbe mihi cor tuum.* Et hoc facile est sacrificium: quoniam ut homo seipsum Deo offerat, nullæ divitiæ sunt necessariæ, quo fit, ut nemo ab obligatione propter inopiam excusari possit. Tale elegit pientissimus Deus sacrificium, quod divitibus & pauperibus esset commune, quod etiam quilibet facilime præstare posset. Nullus est enim, qui sicum Deus adjuverit (adjuvat autem semper) Deum diligere, illique servire, & omnia illius mandata custodire non possit. Hoc autem faciens, seipsum Deo sacrificat. *Sacrificium salutare* (inquit Sapiens *Eccle.* 39.) *est discedere ab iniquitate.* Hoc autem quam sit facile, Deus ipse testatur, qui postquam præcepta dederat, quibus illi servientes, vitam promereri possimus æternam, continuo adjecit: (*Deuter.* 30.) *Mandatum hoc quod ego præcipio tibi hodie, non supra te est, neque procul positum, nec in cœlo situm, ut possis dicere: Quis nostrum valet in cœlum ascendere, ut deferat illud ad nos, ut audiamus atque opere compleamus? Neque trans mare positum, ut causeris & dicas: Quis ex nobis poterit transfretare mare, & illud ad nos usque deferre, ut possimus audire & facere quod præceptum est? Sed juxta te est sermo valde in ore tuo, & in corde tuo, ut facias illum.* (1. *Corinth.* 3.) Et ipse pietatis fons ait: (*Matth.* 11.) *Jugum meum suave est, & onus meum leve.* Cum ergo tam facile sit hoc sacrificium, reprehensione dignus merito censebitur, qui illud Deo offerre contempserit. Si alicui præcipiatur jejunium, causari potest suam infirmitatem & imbecillitatem. A peccato autem (Deo præsertim juvante, qui semper juvare est paratus) se non posse abstinere, nemo vere dicere poterit. Si alicui dicatur ut nudum operiat, aut esurienti porrigat panem, & sitienti potum, justa poterit esse excusatio, quod facultates unde id facere possit, non habet. At non posse pauperum necessitati compati, nec posse corde flere super eo qui afflictus est, nemo est qui credat. Si mihi aliquis dixerit se propter corporis debilitatem non posse aut vigilare, aut peditem longa percurrere spatia, credam illi. Si autem dixerit se Deum diligere non posse, nullus sanæ mentis credet. Quoniam (ut beatus Agustinus ait) Nihil est tam in potestate voluntatis, quam ipsa voluntas. Et iterum. Voluntas imperat sibi & aliis. Facillimum ergo est hoc spiritus sacrificium, quod nemo est, qui propter pauperta-

tem

tem, aut corporis debilitatem, aut aliam quamlibet corporis imporentiam, præstare non possit. Est adhuc altera & major hujus sacrificcii laus, quod videlicet nullum est sacrificium æque Deo acceptum. Nullum est sacrificium (Christum semper excipio, qui pro nobis sacrificium factus, omnia alia sacrificia longissimo intervallo antecurrit) quod Deum iratum æque placare valeat. Propter quod eleganter, simul & religiose, mihi dixisse videtur Baptista Mantuanus, cum in libro de contemnenda morte dixit:

Virga recens Zephyris, nervo curvabitur arcus.
Igne chalybs, Adamas sanguine, corde Deus.

Causam autem hujus si quis forte requirat, eam nunc illi exhibere placuit. Deo enim magis acceptum est id quod quisque ex suo offert, quam quod de alieno. Propter quod Sapiens ait: (*Prov.* 3.) *Honora Deum ex tua substantia.* At nihil æque nostrum dici potest, ac mens nostra, intellectus videlicet, memoria, & voluntas, quoniam his pro libito uti possumus. Hæc numquam nos deserunt, sed quocumque tendimus, semper nos comitantur. Illa vero quæ extra nos sunt, semper morientes deserunt, & raro viventes comitantur, quo fit, ut nostra vere dicere non possimus. Qui ergo esurienti panem porrigit, & sitienti potum, Deum in paupere honorasse videtur, sed quasi de aliena substantia. Qui autem Deum semper cogitat, beneficiorum illius semper recordatur, & illum (ut decet) amat, de sua substantia Deum honorat, de sua substantia illi sacrificium facit. Et quia de propria substantia, ideo Deo magis acceptabile est sacrificium. Et hæc est potissima causa propter quam vidua pauperculá, quæ duo æra minuta in templo obtulerat, á Christo Redemptore nostro plus omnibus obtulisse judicata est: (*Luc.* 21.) quia videlicet Deus magis ex affectu, quam ex opere, oblationem pensat. Viduæ autem pauperculæ affectus, reliquis omnium offerentium affectibus vel ex eo major fuisse convincitur, quod illi omnes ex abundanti sibi miserunt in munera Dei, hæc autem vidua, ex eo quod deerat illi, omnem victum suum quem habuit misit. Hinc est etiam, quod cum Saul de servata contra Dei mandatum præda victimas se velle Deo offerre Samueli respondisset, dixit illi Samuel Propheta: (1. *Reg.* 15.) *Melior est obedientia quam victima, & auscultare, magis quam offerre adipem arietum.* Melior quippe est obedientia quam victima, quia per victimas aliena caro, per obedientiam vero, voluntas propria sacrificatur. Eo igitur facilius per obedientiam Deus placatur, quo ante Dei oculos melior nostra voluntas, quam aliena caro æstimatur. Optimum igitur sacrificium quod quis Deo offerre potest, est spiritus proprius. Hunc autem Deo offert, cum illum (ut diximus) cogitat, beneficiorum illius recordatur, illum totis visceribus diligit. Sed hæc homo peccator præstare non potest, nisi prius spiritum suum contribulaverit, cor suum contriverit, & humiliaverit. Vix enim fieri potest, ut homo pondere suorum peccatorum gravatus, qui ad instar jumentorum pronus spectat in terram, sublimia illa & cœlestia contemplari possit. Deinde qui laqueis diaboli, ut Paulus ait, *captivus tenetur ad ipsius voluntatem, vix fieri potest, ut Dei recordetur.* Qui denique terrena hæc concupiscit, illaque ardenter amat, Deum (ut decet) diligere non potest: quoniam affectus illius velut palatum infectum, dulcia reputat amara, & amara dulcia. Ut ergo hæc omnia plene præstare possit peccator, oportet illum prius spiritum contribulare, cor conterere, & humiliare. Spiritum contribulatum habet, qui male actorum pœnitens, doloribus quasi quibusdam tribulis animam suam pungit. Cor contritum & humiliatum habet, qui sic de præteritis dolet, ut Dei præceptis in posterum se subdere satagat. Nam (juxta beati Hieronymi interpretationem) illi cor conterunt sed non humiliant, qui peccata quæ commiserunt, deflent, sed tamen eadem committere, etiam post fletus, non timent. Ille ergo cor contritum & humiliatum habet, qui & de peccatis commissis dolet, & ne in alia iterum labatur, cavet. Et qui hoc facit, suavissimi odoris sacrificium Deo offert. Nam aromata quamvis integra cum sunt, suavem aliquem odorem spirent, tunc tamen nimium redolere incipiunt, cum franguntur, & conteruntur usque ad pulverem. Sic etiam cor hominis integrum & durum, nullum prorsus ex se bonum spirat odorem. Quod si dolore aliquo remisso & tepido (quem Theologis scholasticis appellare placuit attritionem) conteratur, quamdam boni odoris fragrantiam, quamvis remissam, Deo reddit. Si vero integro (ut decet) dolore fuerit contritum, tam suavem spirat odorem, ut nullum aliud boni odoris genus possit excogitari (Christi passionem semper exceptam esse velim, cum nihil est quod possit vel ex longinquo comparari) quod sit Deo magis acceptum. Bene ergo David postquam veteris legis sacrificia rejecerat, sacrificium, quod Deum placare, & nostra peccata expiare valeret, expressit, dicens: *Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.* Hoc sacrificium, figurat illa turturis oblatio, cujus ritum & cæremoniam postquam Moyses descripserat, continuo de illa subjunxit. (*Levit.* 1.) *Holocaustum est, & oblatio suavissimi odoris Domino.* De illius autem turturis oblatione tale præceptum habetur. *Offerret eam* (inquit) *Sacerdos ad altare, & retorto ad collum capite, ac rupto vulneris loco, decurrere faciet sanguinem super crepidinem, sive fundamentum altaris. Vesiculam vero gutturis & plumas projiciet prope altare, ad orientalem plagam, in loco, in quo cineres effundi solent. Confringet ascellas ejus, & non secabit, nec ferro dividet eam. Et adolebit super altare, lignis igne suppposito. Holocaustum est & oblatio suavissimi odoris Domino.* Turtur, quæ gemere, non canere novit, figura est pœnitentis, qui sicut antea exultabat in rebus pessimis, nunc recogitat annos suos in amaritudine vitæ suæ, & propter peccata quæ se commisisse meminit, quasi luctum unigeniti facit planctum amarum. Sacerdos, qui hanc turturem offert, prædicator est, qui peccatorem docet & monet, sive ipsemet peccator, dum de profectu suo satagit, & memor suam per exteriora prius evagantem ad seipsam redire compellit. Hujus turturis caput, ad collum retorqueri jubetur, ut corpus suum respicere videatur. Primum enim quod peccator, qui ad Deum converti optat, facere debet, est, ut aliis relictis, in seipsum vertat oculos, & statum suum consideret. Videat unde, & quo dejectus est, quanta bona amisit, quanta mala invenit. Caput autem sic retortum non est omnino abrumpendum, neque à corpore protinus separandum, quia mens, quæ in capite significatur, non omnino est á carnis cura abstrahenda. Oportet enim peccatores modum tenere, cum carnem suam affligere satagunt: quia ut (juxta Apostoli consilium) sint castigati, & non mortificati carnem suam reprimere oportet, non extinguere. Hoc autem fiet, si carni sola necessaria tribuantur, non autem superflua. In necessitatibus ergo est illi providendum. Rupto vulneris loco, jubetur, ut sanguis decurrat & defluat super fundamentum altaris. Altare, nostrum cor est, in quo Deo spiritualia immolamus sacrificia. Hujus altaris crepido sive fundamentum (quod idem in hoc loco esse vel ex eo constare potest, quod septuaginta basim pro crepidine posuerunt)

ad cor altùm accedit, cum alta Dei mysteria contemplari nititur. Sed tunc exaltatur Deus, ut se nostra contemplatione altiorem ostendat. Altitudo & latitudo sunt æqualia: quia quantum quisque in illa beatitudine de Deo cognoscit, tantum amat, quia nihil in illo contemplatur, quod non sit dignum amari. Longitudo ad temporis immensitatem refertur. Sic enim sapiens apellavit æternitatem, dicens: (*Prov.* 31.) *Longitudo dierum in dextera ejus.* Longitudinem dierum, dixit æternitatem. Hæc autem longitudo æqualis est latitudini & altitudini: quoniam in tota illa dierum longitudine, non desinent Deum contemplari, & diligere. Quam longa est æternitas, tam longa erit visio & dilectio. Hæc civitas duodecim portas habere dicitur, (*Apoc.* 21.) ab oriente portæ tres, & ab aquilone portæ tres, ab austro portæ tres, ab occasu portæ tres. Ad quamlibet mundi plagam portas habere dicitur, ut ostendatur illius civitatis ingressum nulli nationi aut genti esse denegatum. Nulla est enim gens tam fera, nulla natio tam barbara, cui (si Deum veneretur & illum toto ut decet corde diligat) non pateat introitus in illam sanctam civitatem. Quod autem tres portæ ad quamlibet mundi plagam describuntur, significat neminem posse ingredi in illam sanctam civitatem, nisi qui fidem sanctissimæ trinitatis susceperit. Vel ideo tres portæ esse dicuntur, quia tres sunt virtutes, videlicet fides, spes, charitas, quæ nos ad vitam beatam introducunt. Sed hæ portæ clausæ esse dicuntur, ut nullus illuc intrare possit, qui illius civitatis pacem perturbare valeat. Clausi sunt beati in illa civitate, non ad custodiæ pœnam, sed ad quietem & securitatem. Hinc est quod Propheta beatos omnes admonet, ut Deum propter immensum hoc quod illis contulit beneficium laudare non cessent, dicens: (*Psal.* 147.) *Lauda Hierusalem Dominum, lauda Deum tuum Sion. Quoniam confortavit seras portarum tuarum, benedixit filiis tuis in te.* Seras confortavit, cum eas ne amplius aperiri possent, firmavit. Nam sera ad hoc in porta ponitur, ut intrandi licentia denegetur. Cum ergo seras confortatas esse dicit, clausas esse illius beatæ civitatis januas ostendit. Et hoc factum esse constat, quando virgines illæ prudentes, quæ paratæ erant, intraverunt cum sponso ad nuptias. (*Matth.* 25.) Tunc enim sponsus clausam fuisse januam dixit. Clausa quidem est janua illius supernæ civitatis, ut nullus sanctorum inde exire, nec aliquis peccator illuc intrare possit. Muri illius civitatis ex lapide jaspide esse dicuntur. *Et erat structura muri ejus* (ait Joannes Evangelista *Apoc.* 21.) *ex lapide jaspide.* Muri illius civitatis sunt beati, qui in tanta bonæ operationis firmitate persistunt, ut jam inde amoveri non possint. Sed isti muri ex lapide jaspide esse dicuntur, quia de firma bonorum cœlestium spe, pervenitur ad constantem & perpetuam possessionem. Merces siquidem & præmium spei, est possessio, nec ullus umquam constanter possidebit, nisi qui firmiter speravit. Spes autem in lapide jaspide significatur: quoniam lapis hic viridis est coloris, & spes nativam quamdam habet viriditatem, ita ut arida esse non possit. Propter quod beatus Petrus 1. 1. vocavit spem vivam, quia semper vivit in spe fructus habendi: quod si viva non esset, spes non esset. Structura ergo muri civitatis est ex lapide jaspide, quia justus omnis, qui in structura illius civitatis poni debet, oportet ut prius in viriditate boni propositi, & firma bonorum cœlestium spe perseveraverit. Qui in bono proposito existit lapis est ad structuram murorum aptus, si in eodem bono proposito persistit, in structura murorum ponetur. Quod si á bono proposito semel cœpto desistit, reprobabitur tamquam indignus: quoniam structura muri illius ex lapide jaspide fieri dicitur. Et ob hanc causam, Lucifer ille, qui in ornamento suo omnem lapidem pretiosum habebat, (*Eze.* 28.) cum omnibus suis afflectis reprobatus est, & illo ædificio judicatus indignus: quoniam (ut ipsa veritas ait (*Joan.* 8.) *in veritate ille non stetit.* Conditus quidem in veritate fuit à Deo, sed in illa non permansit. Conditus quidem in veritate: quoniam (ut beatus pater Augustinus ait) *Creavit Deus Angelos, simul in eis condens naturam, & largiens gratiam.* Sed quia gratiam aut veritatem quam á Deo acceperat, peccando amisit, viriditatem jaspidis non habuit, & ideo reprobatus est ab illa murorum structura, in qua nullus nisi perseverans reponitur. Non quod in illa murorum structura umquam repositus fuerit, sed quia ad illam si perseverasset, deputatus erat. Et ob hanc causam, muri illius civitatis corruisse dicuntur, non quod aliqua murorum pars corruerit, sed quia lapides, qui ad horum murorum structuram conditi fuerant, corruerunt. Alioqui si jam in structura murorum locati fuissent, cadere non potuissent: quoniam quicquid in illa civitate semel repositum est, jam perpetua securitate sic firmatum est, ut perire non valeat. Sed quoniam angelis cadentibus, murorum structura non fuit consummata, aliunde lapides Deus sumere decrevit, qui illi ædificio congruerent, & illud consummare valerent. Homines igitur creavit, ut in locum angelorum subrogarentur. Non tamen omnes homines illi ædificio conveniunt: quoniam eorum multi sunt tamquam lapides rudes, qui numquam fuerunt per virtutum laborem & exercitium politi. Et ob hanc causam ab illa structura rejiciuntur tamquam indigni. Soli justi, qui in virtutibus meditati sunt, illuc collocantur. Hi enim soli sunt, quibus beatus Petrus ait: (1. 2.) *Vos tamquam lapides vivi coædificamini in ædificium domus spiritualis Dei.* Hi sunt lapides illi, de quibus dicitur:

Tunsionibus pressuris, expoliti lapides,
Suis coaptantur locis, per manum artificis,
Disponuntur permansuri sacris ædificiis.

Ante enim quam in structura cœlesti reponantur, prius Deus lapides in hac vita polit laboribus, afflictionibus, tribulationibus, & angustiis. Qui ergo in illo supernæ civitatis ædificio collocari oprat, oportet ut se prius poliri permittat, tribulationes illum sustinere est necesse. Alioqui tamquam lapis rudis & minime politus reprobabitur. In hac vita poliuntur, ut tandem in alia vita in illo cœlesti ædificio reponantur. Tunc enim poliendi tempus non est, sed construendi. Propter quod merito in figura dictum est de domo illa, quam Salomon ædificavit Deo de lapidibus dolatis atque perfectis, quod malleus, & securis, & ferramentum non sunt audita cum ædificaretur. (3. *Reg.* 6.) In lapidicina, ubi lapides dolabantur, malleus & ferramenta erant, sed cum in ædificio lapides ponebantur, malleus non erat, quia in lapidicina fuerant lapides plene dolati, & politi, ut nil postea poliendum restaret, cum in structura disponebantur. Vita hæc præsens, quasi quædam lapidicina est, unde homines excidunturper mortem. Vita hæc præsens quædam latomia est, in qua homines à vitiorum ruditate dolantur & poliuntur, ut in illa supernæ civitatis structura juxta suum cujusque meritum collocentur. Hic malleus tribulationis auditur: quoniam hoc malleo lapides poliuntur, ut sic dolati, hinc ad ædificium transferantur. Illic, malleus non auditur: quoniam non eget malleo aut alio quovis ferramento quod illuc deportatum est, cum sit jam perfecte dolatum & politum. Illic enim

enim nulla est afflictio, nullus dolor, nullus luctus, nulla fames, nulla sitis, nulla mors, nulla denique tribulatio, quoniam omnia hæc jam abierunt, & nova facta sunt omnia. Hic ergo deponere oportet omnem malitiæ ruditatem, ut sic dolati, in structura illius supernæ civitatis collocari mereamur. Hic ad tempus lugere oportet, ut illic consolationem perpetuam habeamus. Hic esuriamus & sitiamus, ut illic perpetuo satiemur. Hic laboremus, ut illic sine fine quiescamus. Unde non parvam solatii occasionem ex ipsa tribulatione afflictissimus quisque capere potest, si consideret, quod illa tribulatio est quoddam futuræ quietis pignus. Ad hoc enim Deus flagellat filium, ut flagellis emendatus, dignus fiat, qui ad hæreditatem admittatur. Ad hoc Deus nos hic per flagella tundit, ut postea in superno illo ædificio sine ulla disciplinæ percussione juxta cujusque nostrum merita disponamur. Quo fit, ut tribulatio ipsa sit quasi quidam futuræ consolationis nuntius: quoniam Deus post tempestatem tranquillum venire facit. (*Tob.* 3.) Sed quoniam (ut beatus Paulus ait *Rom.* 8.) *non sunt condignæ passiones hujus sæculi ad futuram gloriam quæ revelabitur in nobis*, benigne Deus cum hominibus, præsertim peccatoribus, facere oportet, ut illos etiam post multas hujus vitæ tribulationes, ad perpetuam illius supernæ civitatis quietem transferre dignetur. Nullus est enim lapis quamlibet dolatus atque politus, quem, si Deus ad nimis exactum justititiæ gnomonem examinare voluerit, non possit justissime reprobare. *Non est enim homo qui non peccet, nec infans, cujus est unius diei vita super terram.* Nam justum, de quominus suspicari poterat, sepies in die cadere dixit: (*Prov.* 24.) *Ecce enim qui serviunt ei, non sunt stabiles* (ait Job *cap.* 14.) *& in angelis suis repperit pravitatem, quanto magis hi qui habitant domos luteas, qui terrenum habent fundamentum, consumentur velut à tinea?* Si angeli, qui à carnis contagione natura liberi sunt, peccaverunt, quanto magis homines, qui carnis molestiam ad malum semper allicientem & impellentem sustinent, peccare credendum est? Ecce luna non splendet, & stellæ non sunt mundæ in conspectu ejus, quanto magis homo putredo, & filius hominis vermis? (*Job.* 25.) Neque enim tota Ecclesia, neque singulorum justorum mentes à peccatorum sordibus mundæ reperiuntur, si Deus illos omnes remota pietate judicare voluerit. Propter quod David etiam cum peccata sua á Deo sibi donata esse sciebat, in (*Psal.* 142.) precatur Deum, dicens: *Non intres in judicium cum servo tuo Domine, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.* Et ob hanc causam David nomine illius civitatis supernæ Hierusalem, nunc petit, ut Deus benigne faciat huic inferiori Ecclesiæ, quæ per Sion significata est: quoniam ni id fecerit, muri illius civitatis supernæ numquam ædificabuntur. *Omnes enim* (ut ait Paulus *Rom.* 3.) *peccaverunt, & egent gloria Dei.* Omnes enim egent benignissima, & numquam exhausta Dei misericordia, quæ gloria est ejus. Magna quippe Dei gloria est, quod peccatores tolerat, eos non statim dignis ultionibus puniens. Major, quod pœnitentibus peccata condonat. Maxima, quod gratiam deinde tribuit, qua vitam æternam promereri possint. Omnes igitur hac Dei gloria (illius videlicet misericordia) egent, quia omnes peccaverunt. Benigne igitur & misericorditer cum hominibus Deum facere oportet, si aliquos in illam supernam civitatem, in qua nihil inquinatum intrabit, vult introducere. Deus ergo cum sit benignissimus, ut nos in illam supernam Hierusalem, quia est mater nostra, introduceret, benigne nobiscum agere decrevit. Benigne inquam & benignissime nobiscum fecit, cum pro nobis homo fieri, & homo factus, pro nobis mori dignatus est. *Propter nimiam enim charitatem suam, qua dilexit nos* (ut ait beatus Paulus *Galat.* 4.) *misit Deus filium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret.* Nihil certe benignius esse potuit, quam proprium filium morti tradere, ut redimeret servum, nec tamen hunc bonum, sed inimicum & ingratum, transfugam & desertorem. *Commendat autem charitatem suam Deus in nobis: quoniam cum adhuc peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est.* (*Rom.* 5.) Benigne etiam Deus quotidie cum Ecclesia hac inferiore facit, cum ea de iis, quæ oportet, docet, cum illam inter tot tribulationes positam, per spem futuræ & perpetuæ quietis consolatur. Benignissime cum illa quotidie facit, cum peccatores, qui in illa tamquam mali pisces in sagena continentur, toties tolerat, toties ad pœnitentiam invitat, allicit, & impellit, cum pœnitentibus peccata dimittit, & gratiam, qua à futuris cavere possint, præstat. Hinc benignitatem, nunc sibi & aliis peccatoribus David postulat, dicens: *Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion, ut ædificentur muri Hierusalem.* In bona (inquit) voluntate tua, ut nos doceret, nihil boni à nobis ipsis nos facere posse, sed omnia ex Dei bona voluntate, qua vult omnes nos salvos fieri, procedere. Benigne igitur fac tu Domine, qui pius & benignus es cum peccatoribus, eos non statim puniens, sed patienter sustinens. Benigne fac cum illis, eos, ut peccata sua cognoscant, illuminans. Tu illorum affectum igne tui amoris accende, ut peccata sua plene (ut decet) odire valeant. Pœnitentibus peccatoribus peccata condona, alioqui solæ nonagintanovem oves in deserto manebunt, nisi tu centesimam, quæ erraverat, & perierat, super humeros tuos portare dignatus fueris, & ad caulas perducere. Benigne fac Domine cum peccatoribus, eos cum pœnituerint, in domum tuam recipiens, alioqui numquam implebitur numerus beatorum in superna civitate locandus. Benigne ergo & benignissime te facere oportet cum peccatoribus, illis post pœnitentiam gratiam, qua vitam æternam assequi mereantur, tribuens, ut vel sic ex hominibus possint instaurari ruinæ illius civitatis supernæ Hierusalem. Ad cujus incolatum nos aliquando perducere digneris per merita Jesu Christi filii tui, qui tecum & cum Spiritu Sancto vivit & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XXV.

Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes & holocausta, tunc imponent super altare tuum vitulos.

OMnium eorum, qui per viam perfectionis incedere satagunt, proprius hic genius est, ut manu ad aratrum semel missa, numquam retro respiciant, nec in bono semel accepto sistere velint, sed ad ulteriora semper progredi conentur, ut de virtute in virtutem eunres, videatur ab illis Deus deorum in Sion. Nam sancta illa quatuor animalia, quæ justorum figuram gerere jam supra docuimus, coram facie sua ambulare (juxta Ezechielis Propheriam *cap.* 1.) dicuntur. Et beatus Paulus, qui inter perfectos viros merito censeri potest, dicebat: (*Phil.* 5.) *Quæ quidem retro sunt obliviscens, ad ea vero quæ sunt propria extendens meipsum, ad destinatum persequor, ad bravium supernæ vocationis Dei in Christo Jesu.* Ante nos, æterna sunt, retro autem temporalia, quia ab istis recedentes,

tes, ea post dorsum relinquimus, ad illa autem pergentes, ea invenimus. Talia ergo, quæ post tergum reliquerat, oblitus Paulus, ad æterna perquirenda se extendebat, ut ad bravium supernæ vocationis pervenire valeret. Idem nunc in Davide, si attendimus, contemplari possumus. Hic enim quamvis non statim, peccato dimisso, fuerit perfectionem assecutus, viam tamen perfectionis statim ingredi cœpit. Et ob hanc causam de Dei misericordia confisus, peccata, quæ commiserat, post tergum relinquit, illaque quasi obliviscens, ad æternam beatitudinem extendit seipsum, de illius statu cogitans & loquens, & ideo ait: *Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes & holocausta, tunc imponent super altare tuum vitulos.* Tunc dico, cum videlicet ædificaveris muros illius supernæ civitatis Hierusalem. Tunc, inquam, cum lapides dolatos & politos in murorum structura posueris, acceptabis sacrificium justitiæ. Non sacrificia taurorum & vitulorum, quoniam hæc numquam tibi fuerunt accepta. Hæc enim sola divina misericordia disponente, sacrificia fuere. Nam hæc (ut alias me dixisse memini) non propter aliquam illis insitam utilitatem á Deo ordinata sunt, sed ut populus ab idololatria, ad quam pronus erat, avocaretur, & per illa, in unius veri Dei cultu teneretur. Nulla enim erat ratio, nullumque æquitatis argumentum, ut cùm homo graviter deliquisset, vitulus aut hircus morte plecteretur. Nihil enim commeruit ovis innocens, & peccati nescia, cum homo grave aliquod scelus commisit. Et ideo constat, nil veræ & absolutæ justitiæ in talibus sacrificiis fuisse. At in illa superna Hierusalem, acceptabit Deus sacrificium justitiæ, oblationes & holocausta. Sed de hoc sacrificio justitiæ, quale sit, alii aliter sentiunt. Quidam enim de sacrificio spiritus contribulati hic facto intelligunt. Alii de sacrificio illic faciendo interpretantur. Illic enim sacrificium erit laudis, quale Oseas Propheta describit, (*cap.* 14.) dicens: *Omnem auferiniquitatem, & accipe bonum, & reddemus vitulos labiorum nostrorum.* Et in Psalmo quadragesimonono, Dei nomine David ait: *Immola Deo sacrificium laudis, & redde Altissimo vota tua.* Ille sacrificium laudis Deo immolat, qui á terrenis vitiis elongatus, Deum laudat, propter potentiam, qua omnia alia ex nihilo condidit, propter sapientiam, qua cuncta disponit, propter pietatem, qua peccatoribus parcit, propter immensam ejus liberalitatem, qua suis ministris amplissimo præmio donat. Ille Deo sacrificium laudis immolat, qui illum supreme bonum credens, super omnia desiderabilia diligit. Deo si quidem dulcisona vox non placet, sed actus bonus. Hoc igitur est Deo acceptum sacrificium, hoc est holocaustum pingue, ut laudetur Deus ab homine, quem creavit, quem morte sua redemit, cui regnum cœleste promisit. Et merito laus hæc, sacrificium dicitur, quia non solum illud dicendum est sacrificium, in quo pecudes mactantur, sed omne sacrum factum quod Deo offertur. Hoc sacrificium incessanter offerunt Deo beati, qui in domo illius sunt: quoniam (ut alibi David ait *Psal.* 83.) *in sæcula sæculorum laudabunt illum.* Hoc est sacrificium justitiæ: quoniam justum est, ut suum conditorem creatura laudet, captivus redemptorem. Muris illius civitatis supernæ ædificatis, tunc sacrificium laudis (quod justitiæ sacrificium est) Deus acceptabit. Acceptabit, inquam, tunc sacrificium illud, quia sanctæ illorum cogitationes nulla terrenarum cogitatione miscebuntur, sed totas eorum cogitationes, totos affectus, Deo incessanter & absque ulla diminutione offerent. Verum qualiter reliquæ hujus versiculi partes possint juxta hanc interpretationem his cohærere, non facile patet. Non enim facile est explicare, quod sint in illo sacrificio futuræ oblationes, quod etiam holocausta, præsertim si juxta sermonis proprietatem, quam postea dicemus, illa omnia sint explicanda. Ideo aliorum expositionem retexam, quæ verba illa de sacrificio in hac vita facto, & in alia acceptando interpretatur. Sacrificium (inquit) justitiæ, sola Christi passio fuit, qua tantumdem redditur Deo, quantum peccatum omnium nostrum abstulerat. Satisfecit enim Christus moriens Deo pro peccatis nostris (ut nostri Theologi docent) ad justitiæ æqualitatem, propter quod non immerito sacrificium justitiæ dici potest. Hoc ergo sacrificium justitiæ tunc Deus accepiabit, cum muros Hierusalem ædificabit, cum homines post hujus vitæ angustias & lachrymas ad delectationem numquam finituram transmittet. Verum hic scrupulus non parvus urget. Quo pacto tu dicis sacrificium illud postea in gloria acceptandum, quasi non fuerit Deo accepta passio filii sui, cum illam in ara crucis idem filius patri obtulit? Accepta quidem tunc fuit & grata Deo passio filii sui, sed non tunc redditum est illi id, ad quod accepta fuit. Acceptata tunc fuit à Deo in voluntate, sed non in præmii retributione tunc illi reddita: quoniam & sic acceptata fuit ad gratiam & gloriam, nobis per illius merita reddendam, non tamen tunc omnibus, quibus reddenda erat, reddita est gratia aut gloria. Tunc ergo demum sacrificium justitiæ Deus acceptasse dicetur, cum omnibus in superna civitate locandis reddita fuerit per merita passionis Christi gloria sempiterna. Eodem etiam modo, tunc Deus acceptabit justorum hominum oblationes & holocausta, quæ in hac vita illi oblata sunt, quia tunc juxta uniuscujusque meritum, oblationi & holocausto præmium tribuet. Utrumque horum Deus acceptabit, oblationes & holocausta. Non enim idem utrumque: quoniam aliud est oblatio aliud holocaustum. Hoc enim inter oblationem & holocaustum distat, quia omne holocaustum, oblatio & sacrificium est, non tamen vice versa, omnis oblatio, aut omne sacrificium, est holocaustum. Holocaustum dicebatur sacrificium illud, quo totum igne cremabatur, ita, ut nihil ex eo in Sacerdotis usum remaneret, qualis erat oblatio bovis, & ovis, & capræ, turturis, & columbæ. Hæc enim, (ut Leviticus liber narrat *cap.* 1.) tota igne comburebatur, & ideo holocaustum dicebatur. Nam holocaustum græce, totum incensum, latine dicitur, quum *holom* græce, totum dicitur latine, *causis*, dicitur incensio, & inde holocaustum dicitur sacrificium illud, quod totum igne consumptum est. Oblatio autem illa dicebatur, quæ non tota consumebatur igne, sed ex ea aliquid in Sacerdotis usum servabatur. Oblationem facit conjugatus, quia & si aliquam carnis suæ libidinem à se auferat, aliquas tamen carnis delitias quamvis honestas, sibi servat. Holocaustum offert vere virgo, qui totam suam carnem sic Deo sacravit, ut nullas carnis delitias quamlibet honestas experiri optet. Oblationem facit is, qui sua pauperibus distribuens, partem aliquam, qua se alere possit, ad usus suos servat. Holocaustum vero facit, qui vendit omnia quæ habet, & dat pauperibus, ut liberius Christum sequi possit. (*Matth.* 10.) Holocaustum fecerunt Apostoli, cum relictis omnibus, secuti sunt Christum. Holocaustum faciunt monachi, qui omnem suam supellectilem, & corpus suum, & suam voluntatem sic Deo consecrarunt, ut jam nihil habere, nihilque velle possint, nisi quod prælatus, cui se ultro subdiderunt, illis permiserit, ut cum Propheta dicere possint. (*Psal.* 72.) *Ut jumentum factus sum apud te.* Illi denique oblationem faciunt, qui sic operantur ea quæ Dei

sunt,

sunt, ut aliqua quæ sæculi sunt, non relinquant. Illi vero holocaustum offerunt, qui cuncta quæ mundi sunt deferentes, totam mentem igne divini amoris accendunt. Et hæc sunt illa holocausta, quæ David se oblaturum promittit Deo, dicens, (*Psal.* 65.) *Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum, offeram tibi boves cum hircis.* Medullata inquam, non (ut ita dicam) corticata, qualia fuerunt illa veteris legis sacrificia, quæ juxta solum litteræ corticem fiebant: quoniam pater cœlestis non eos quærit, qui solo corpore illum adorant, sed eos, qui adorant illum in spiritu & veritate, (*Joan.* 4.) non illos qui adorant in cortice, sed qui adorant in medulla. Et ideo ait: *Holocausta medullata offeram tibicum incenso arietum, offeram tibi boves cum hircis.* Quibus verbis tria holocaustorum genera, quæ de pecoribus fieri lex præceperat, (*Levit.* 1.) ad spiritualem intelligentiam fore referenda, expressit. Bovem scilicet arietem, & hircum. Bos ad laborem prodesse dignoscitur. Ovis aut aries ad nutrimentum hominum & vestimentum. Nam ex carnibus arietis homo nutritur, & ex lana illius, pannus texitur, unde vestimentum conficitur. Capra & hircus in altis pascuntur, & acutissimi visus funt. Qui totum quem possunt laborem in proximorum obsequia ob Dei amorem impendunt, bovis immolant holocaustum. Qui autem viribus suis sic destituti sunt, ut laborare non possint, sed proximis suis ad vitæ sustentationem necessaria subministrant, ovis & arietis faciunt holocaustum. Capræ aut hirci holocaustum offert, qui & si in hac terra corpore existat, mente tunc in cœlestibus conversatur, illa toto corde considerat, illa terrenis spretis toto affectu diligit. Utrumque horum sacrificiorum Deus acceptabit, cum eorum cuilibet dignum præmium tribuere dignabitur. Acceptabit enim tunc Deus oblationes & holocausta, cum dabit gloriam virginibus, dabit & conjugatis. Oblationes acceptabit, cum dabit gloriam iis, qui sibi necessaria servantes, de superabundanti eleemosynas propter Dei amorem pauperibus fecerunt. Holocausta acceptabit, quando in gloriam suam introducere dignabitur eos, qui nihil sibi servantes, omnia in pauperum usus impenderunt. Oblationes & holocausta acceptabit, quia his & illis gloriam sempiternam tribuet. Non solum acceptat holocausta, sed etiam oblationes, quia non solum virginibus gloriam suam servabit, sed etiam conjugatis, non solum monachis, sed etiam iis, qui extra monachatum sunt. Cum enim Loth Sodomæ incendium fugeret, (*Gen.* 19.) præcipitur illi, ut montem ascendat, ut in illo posset se ab incendio liberare. Verum cum montis ascensum difficilem reputasset Loth, concessum est illi ab angelo, ut ad parvulam civitatem nomine Segor, non longe à Sodoma sitam diverteret, in qua se posset salvare. In monte securior fuisset Loth, sed difficilius illuc ascendisset. At Segor facilius accessit, & quamvis ibi liber erat, non tamen æque tutus, ut in monte. Securior est virginitas, sed difficilius servatur. Altius est virginitatis meritum, sed facilius est conjugium. Majus est meritum omnia pauperibus impendere, sed facilius est de superabundanti egentibus distribuere. Illud tutius est, quoniam longius distat ab incendio, hoc facilius, quia minus habet laboris. Illud in monte significatum est, hoc in Segor parva civitate. Utrumque tamen Deo miserante salvare potest, quia uterque ex Dei benigna dispensatione est salutis status. Salvatus est enim Loth in parva civitate Deo concedente, qui sicut acceptat holocausta, ita etiam oblationes. Sicut maxima quæque merita præmio afficit, ita etiam parva. Cum ergo David ait: *Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes & holocausta.* Sacrificium justitiæ, ad Christi passionem referendum est. Oblationes autem & holocausta, ad diversa justorum hominum merita. *Tunc imponent super altare tuum vitulos.* Altare hoc Christus Redemptor noster est, in quo sacrificia offeruntur, cum opera nostra innixa passionis illius meritis Deo sacrantur. Hoc est altare illud, quod Dominus in lege de terra facere præcipit, dicens: (*Exod.* 20.) *Altare de terra facietis mihi.* Altare de terra factum, est Christus: *quia veritas de terra orta est,* (*Psal.* 84.) *& verbum caro factum est.* (*Joan* 1.) Vituli, qui super hoc altare ponentur, sunt (ut diximus) laudes, quas Deo offerunt sancti, de quibus Oseas Propheta (*cap.* 14.) dixit: *Reddemus vitulos labiorum nostrorum.* Vel per vitulos intelligi potest (& forte melius) libertas illa, quam beati in patria habent ab omni servitute pœnæ & culpæ, quia tunc creatura liberabitur á servitute corruptionis, in libertatem gloriæ filiorum Dei. (*Rom.* 8.) At vitulus subjectionem nescit, quoniam nondum jugum susceepit, nec adhuc est aptus laboribus. Propter quod merito libertatem illam significare potest, quæ subjectionis jugum ignorat. Hos vitulos super altare imponemus, cum bona quæ fecimus in Christi gloriam referemus, ab illo esse cognoscentes quicquid boni operis habuerimus. In hoc altari oblatum munus offerimus, cum opera nostra, dominicæ incarnationis fide solidamus. Tunc á Deo nostrum accipitur, quando super hoc altare, hoc est super Christum, nostra homilitas possuerit quicquid boni operatur, ut inde gratiam haurire possit, qua Deo valeat esse acceptum. Possumus adhuc aliter hunc Psalmi versiculum interpretari juxta aliam temporis insinuationem, ita, ut illud temporale adverbium, tunc, non significet tempus illud post hanc vitam futurum, quando muri illius supernæ civitatis Hierusalem erunt ædificati, sed solum hujus vitæ præsentis tempus significet, cum jam Dominus in bona voluntate sua benefecerit Sion. Et juxta hanc significationem, talis erit illius versiculi sensus: Tunc cum benigne feceris in bona voluntate Sion, acceptabit sacrificium justitiæ, oblationes & holocausta. Nisi enim Deus benigne nobiscum fecisset, pro nobis homo fieri, & homo mori dignatus, nullum esset hominum sacrificium, quod Deo acceptum & gratum esse posset. Nec peccatorum omnium pœnitentia, nec virginum castitas, nec confessorum lachrymæ, nec martyrum omnium tormenta quamlibet acerba, accepta Deo fuissent, nisi Christus patiens pro nobis intercessisset. *Non enim sunt condignæ passiones hujus sæculi* (ut ait Paulus *Rom.* 8.) *ad futuram gloriam quæ revelabitur in nobis.* Passione autem Christi interveniente, factæ sunt dignæ: quoniam Christus Salvator noster passione sua hoc meruit, ut justo bene operanti, gratia & gloria tribuatur. Seclude Christi merita, & nullum erit Deo acceptum sacrificium. Postquam autem Deus benigne fecit cum Sion, pro hominibus homo factus, crucifixus & mortuus, ex tunc cœpit acceptare hominum sacrificia, oblationes & holocausta, quæ antea accepta non erant. Nam quamvis justorum opera ante Christi passionem bona fuerint, ac proinde quodammodo Deo grata, non tamen sic absolute & exacte & consummate erant Deo accepta, ut pro illis tunc gloria daretur alicui sempiterna. Nec Abrahæ fides, nec patientia Job, nec omnium prophetarum merita ante Christi passionem gloriam obtinere potuerunt; quippe, quia nondum benigne Deus fecerat Sion, pro illa moriens. At Christo pro nobis mortuo, latronis sacrificium acceptatur, quia eodem die, quo inclinato capite Christus emisit spiritum, latro cum illo quiescit in paradyso.

so. Cur hoc? Quia jam Deus cum hominibus benigne fecerat, pro illis mori dignatus. David ergo hanc Dei benignitatem præsentiens, & ab illa totum fere hominis meritum profecturum prævidens, ait: *Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes & holocausta.* Tunc, inquam, cum benigne feceris Sion. *Tunc imponent super altare tuum vitulos.* Altare Christi crux est: quoniam super hanc Christus, qui Sacerdos est secundum ordinem Melchisedech, semetipsum obtulit immaculatum Deo. Hoc est mysticum illud altare, super quod Josue totum Deuteronomium scripsisse dicitur: (*Josue* 8.) Deuteronomium græce, secunda lex latine dicitur, *Prima lex fuit lex Moysi.* Secunda est lex evangelica per Christum data, & hæc proinde est misticum Deuteronomium. Hoc mysticum Deuteronomium super altare scribitur, dum Christus Salvator noster, qui totam legem in se continebat, cruci affigitur. Christo enim cruci affixo, duo charitatis præcepta, ex quibus tota lex pendet, hominibus ostenduntur. Super hoc altare homines imponunt vitulos, cum pro amore Christi carnem cum vitiis suis crucifigunt. Nam caro nostra vitulus est: quoniam sicut hic jugum non novit, libere discurrit, undique saliens, ita caro nostra omne laboris jugum rejicit, discurrere per delitias satagit. Propter quod Hieremias iis qui carnis delitias quærunt loquens, ait: (*cap.* 50.) *Effusi estis sicut vituli super herbam.* Hos vitulos super crucis altare ponere, est carnem jejuniis, vigiliis, flagellis sic affligere, ut omnis illa lascivia moriatur & pereat. Sed ne in hujusmodi sacrificio, aut oblatione erremus, carnem magis quam decet affligentes, modum, quo id recte facere possumus, Myses nos docet, cum de vituli oblatione loquens, (*Levit.* 1.) ait: *Detracta pelle hostiæ, artus in frusta concident, & subjicient in altari ignem, struet lignorum ante compostra, & membra quæ cæsa sunt, desuper ordinantes.* Hostiæ nostræ pellem deponimus, cum vitæ nostræ superficiem rejicientes, interiora illius perscrutamur. Multa namque bona apparent, quæ bona non sunt. Cum aliquis carnem suam ultra modum affligit, bonum se facere credit, quia quamdam virtutis speciem actus ille habere videtur. Sed detracta pelle, non ita esse (ut credit) judicabit: quoniam oportet carnem in servitutem redigere, non extinguere, oportet vitia carnis extinguere, non carnem ipsam. Propter quod artus in frusta concidi jubentur, ut videlicet mortificationis nostræ actiones singulas examinemus, ne sub virtutum imagine vitia aliqua lateant. Omnia hujus vituli membra igne cremanda sunt, quia omnis carnis affectio igne charitatis cremari debet, ut bona sit, & Deo accepta. Omnia membra igne comburere docebat, qui omnia in Dei amorem referre monebat. Membra igne cremari præcipiebat Christus Salvator noster cum remota omni fallaci & inani gloria propter solum Deum, qui cordis secreta inspicit, jejunare, orare, eleemosynam facere monebat. Ecce qualiter vitulum, hoc est carnem tuam immolare debes. Hos vitulos multi post Christi passionem super altare Dei, hoc est super crucem imponunt: quoniam multi, carnis delitiis spretis, carnem suam cum vitiis crucifigere satagunt, multi vestigia Christi sequi conantur, & ad illius exemplum corpora sua cruciatibus & mortibus tradunt pro amore illius, quemadmodum ille vitam suam pro nobis omnibus posuit. Tu ergo, qui libere per vitia tamquam vitulus saliens discurristi, qui á carne tua omne subjectionis & afflictionis jugum excussisti, impone tunc vitulum super altare Christi, hoc est, super crucem. Ad Christi exemplum affige carnem tuam jejuniis, flagellis, vigiliis, peregrinationibus, quemadmodum ille pro te jejunavit, flagellatus est, vigilavit, peregrinatus est. Si non potes virginitatem servare, duc uxorem, si virginitatem non promisisti. Si non audes omnia pauperibus distribuere, saltem de eo, quod superest, fac eleemosynam. Si non potes holocaustum facere, fac oblationem, quia postquam Deus benigne fecit in bona voluntate sua Sion, jam Deus acceptat oblationes sicut holocausta, quia cuilibet illorum sacrificiorum (modo illud recte factum ferit) tribuet gloriam sempiternam, per merita Jesu Christi filii ejus, qui cum illo & cum Spiritu Sancto vivit & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

LAUS DEO.

✠

FRATRIS ALFONSI A CASTRO ZAMORENSIS, ORDINIS MINORUM,

HOMILIÆ VIGINTIQUATUOR HABITÆ AD POPULUM SALMANTICAE IN CONVENTU FRATRUM MINORUM.

SUPER PSALMUM,

BEATI QUORUM REMISSAE sunt iniquitates.

SUPERIORUM PERMISSU.

MATRITI:
Ex Typographia Blassi Roman.
Anno M.DCC.LXXIII.